

Majandus- ja Kommunikatsiooni- ministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

*Audit on korraldatud riigi majandusaasta
koondaruandele hinnangu andmiseks*

Majandus- ja Kommunikatsiooni- ministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

*Audit on korraldatud riigi majandusaasta koondaruandele
hinnangu andmiseks*

Kokkuvõte auditeerimise tulemustest

Riigieelarve seadus kohustab Riigikontrolli auditeerima riigi majandusaasta koondaruannet. Riigi majandusaasta koondaruandesse konsolideeritakse kõigi riigiraamatupidamiskohustuslaste aruanded. Riigikontroll auditeeris Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsust ja tehingute vastavust olulisematele õigusaktidele. Lisaks vaatas Riigikontroll, kas ministeerium on loonud toimiva sisekontrollisüsteemi, et luua eeldused investeeringuteks eraldatud raha sihipäraseks kasutamiseks, vara säilimiseks ja heaperemehelikuks kasutamiseks. Oma töös tugines Riigikontroll ministeeriumi siseauditi eest vastutava ametniku hinnangule ministeeriumi raamatupidamise aastaaruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

Mida me auditeerisime?

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2008. aasta eelarve kassakulud olid 7,65 miljardit krooni ning ministeeriumi bilansimaht 31.12.2008. aasta seisuga oli 48,97 miljardit krooni.

Mida me auditi tulemusel leidsime ja järeldasime?

Riigikontrolli peamised järeldused on järgmised:

- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi raamatupidamise aastaaruanne kajastab olulises osas õigesti ministeeriumi finantsseisundit, lõppenud aruandeperioodi kassakulusid ja majandustulemust.
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi pearaamatupidaja ei ole piisavalt koordineerinud valitsemisala asutuste raamatupidamist. Tõsiseid puudusi tuvastas Riigikontroll eeskätt Maanteeameti haldusala raamatupidamises.
- Riigikontroll tuvastas olulisi probleeme riigieelarve seaduse, 2008. aasta riigieelarve seaduse ja 2008. aasta lisaelarve seaduse järgmises, eelkõige teehoiuks eraldatud raha kasutamises.

Sisukord

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi raamatupidamise aastaaruande õigsus ja raamatupidamise korraldus	3
Ministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruanne on õige	3
Ministeeriumi raamatupidamise korralduses esineb puudusi	3
Tähelepanekud ministeeriumi valitsemisalas olevate äriühingute kohta	4
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tehingute seaduslikkus	4
Riigieelarve seadusest ei ole alati kinni peetud	5
Varade soetamisel on järgitud riigihangete seadust	6
Ministeeriumi tulude planeerimises on puudusi	6
Varade säilimine on tagatud	7
Riigikontrolli varasemate aastate soovitude täitmine	7
Riigikontrolli soovitud ning majandus- ja kommunikatsiooniministri vastused	8
Ülevaade ministeeriumist	9
Auditi iseloomustus	9
Auditi eesmärk	9
Hinnangu andmise kriteeriumid	9
Riigikontrolli varasemad auditid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis	12

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi raamatupidamise aastaaruande õigsus ja raamatupidamise korraldus

Ministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruanne on õige

1. Riigikontrolli hinnangul kajastab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruanne, mis näitab ministeeriumi 2008. aasta kassakuludeks 7,65 miljardit krooni, aruandeperioodi tulemiks –4,27 miljardit krooni ja bilansimahuks 31.12.2008. aasta seisuga 48,97 miljardit krooni, olulises osas õigesti ministeeriumi finantsseisundit, lõppenud aruandeperioodi kassakulusid ja majandustulemust.
2. Punktides 3–5 on kirjeldatud raamatupidamise ja sisekontrolli-süsteemi toimimise kohta tähelepanekuid, mis ei mõjuta Riigikontrolli arvamust, kuid võivad põhjustada olulisi vigu raamatupidamise aastaaruandes, kui arvestuse korraldust ei parandata.

Ministeeriumi raamatupidamise korralduses esineb puudusi

3. Riigikontroll leiab, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi raamatupidamise korraldus vajab parandamist. Raamatupidamist reguleerivad korrad on küll olemas ja ajakohased, kuid Riigikontrolli hinnangul ei ole ministeeriumi pearaamatupidaja piisavalt koordineerinud raamatupidamist kogu ministeeriumi valitsemisalas: raamatupidajatele ei korraldata nõupäevi ühtse praktika levitamiseks ega ka ühiste probleemide väljatoomiseks ja nende lahendamiseks. Näiteks on Riigikontroll, ministeeriumi ja Maanteeameti siseaudiitorid juhtinud mitmel korral tähelepanu sellele, et Kagu, Saarte ja Pärnu Teedevalitsuses ei peeta kinni raamatupidamise heast tavast. Samuti on pidevaid probleeme eeltoodud asutustega tunnistanud ministeeriumi pearaamatupidaja. Raamatupidamise olukord ei ole paranenud ka 2008. aastal.
4. Riigikontrolli ja siseaudiitori toimingute käigus selgus, et Kagu ja Saarte Teedevalitsus ei ole ühtsete arvestuspõhimõtete alusel lisanud teehoiutööde kulusid teede soetusmaksumusse. Puudus sisuline kontroll selle üle, kas teede soetusmaksumusse kapitaliseeritavad kulud on õiged ning kas kapitaliseerimist on tehtud kulude iseloomu järgides, mistõttu esines vigu kulutuste jaotamisel perioodikuludeks ning teede maksumust suurendavateks väljaminekuteks.
5. Maanteeamet ei ole koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga kehtestanud teedevalitsustele reegleid, kuidas kajastada teetöödega seonduvaid kulutusi raamatupidamises ja jagada neid jooksvate kulude (hooldetööd) ja investeeringute (säilitusremont ja ehitus) vahel, mis on põhjustanud asutuse erinevat praktikat kulude kapitaliseerimisel. Detailsete arvestuspõhimõtete puudumine ja ühtlustamata praktika võivad põhjustada vigu teede maksumuse arvestuses.

6. Riigikontrolli soovitus majandus- ja kommunikatsiooniministrile: Kehtestada teehoiutööde kulude jaotuspõhimõtted, sh kulumudel tööjõu- ja majandamiskulude jaotamiseks hooldetööde ja teeinvesteeringute vahel.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri vastus: Nõustume, et MKM pearaamatupidaja ei ole pööranud piisavalt tähelepanu Maanteeameti ja tema allüksuste raamatupidamise korraldusele. Oleme olnud seni seisukohal, et Maanteeamet ise on kohustatud oma sisemist töökorraldust juhtima, sealhulgas ka vajadusel kehtestama teehoiutööde kulude jaotuspõhimõtted, sh kulumudeli tööjõu- ja majandamiskulude jaotamiseks hooldetööde ja investeeringute vahel.

2008–2009. a kujundati ümber terve Maanteeameti organisatsioon. Oleme seadnud uuele juhile ülesande korraldada 2010. aasta jooksul ümber kogu organisatsiooni finantsjuhtimine, sealhulgas võtta kasutusele ühtne raamatupidamisprogramm ja tsentraliseerida seejärel kogu arvestussüsteem.

Tähelepanekud ministeeriumi valitsemisalas olevate äriühingute kohta

7. AS Tallinna Sadam on riigi osalusega äriühing, milles osalust kajastatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi raamatupidamise aastaaruandes. Tallinna Sadama 2008. aasta raamatupidamise aastaaruannet auditeerinud vannutatud audiitor leidis, et 2008. aasta lõpu seisuga materiaalse põhivarana kajastatud reisijate veoga seotud kaide ja territooriumite (jäakväärtus bilansis 128 miljonit krooni) väärtuse kohta ei olnud võimalik saada piisavat kindlust. Tallinna Sadama juhtkond testis varade väärtust ega pidanud vajalikuks neid alla hinnata. Auditi käigus ei õnnestunud audiitoril saada kindlust varade väärtuse testis kasutatud eelduste kohta (sh kasutatud diskontomäär ja laevaliikluse kasv), mistõttu ei pruugi põhivara bilansiline maksumus olla tema hinnangul õige.

8. 2008. aastal moodustati riigi osalusega äriühingud AS Võrumaa Teed, AS Saaremaa Teed ja AS Tartumaa Teed. Osa seniste teedevalitsuste varast anti mitterahaliste sissemaksetena üle loodavatele äriühingutele. Kinnisvara väärtus kujunes atesteeritud kinnisvarahindajate hinnangu alusel, kuid Riigikontroll ei ole kindel üleantud vallasvara väärtuse õigsuses (kogusummas 59 891 500 krooni). Nimelt puudub Kagu, Tartu ja Saarte Teedevalitsuses dokumentatsioon vallasvara väärtuse hindamise kohta. Vannutatud audiitorid on vallasvara väärtuse kohta andnud märkusteta arvamuse.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tehingute seaduslikkus

9. Välja arvatud punktides 10–15 kirjeldatud märkuste mõju, on auditeeritud olulised tehingud tehtud Riigikontrolli hinnangul kooskõlas riigieelarve seadusega, 2008. aasta riigieelarve seadusega ja 2008. aasta lisaelarve seadusega.

Riigieelarve seadusest ei ole alati kinni peetud

10. 2008. aasta riigieelarvega ja 2008. aasta lisaeelarve seadusega eraldati ministriumile investeeringuteks kokku 2 687 048 486 krooni¹. Suurimaks investeeringuks auditeeritud perioodil oli riigimaanteede ehitus.

11. Mitmes ministeeriumi valitsemisala asutuses ei ole kulude tegemisel järgitud riigieelarve baasseadust ega 2008. aasta riigieelarvet. Kulusid ei ole tehtud kooskõlas eelarves nimetatud otstarbega. Olulisemad eksimused tuvastas Riigikontroll teede hoiuks, renoveerimiseks ja ehitamiseks ettenähtud raha jaotamisel teede hoolduseks (eelarves majandamiskulu) ja ehituseks (eelarves investeering).

12. Kagu Teedevalitsuses ei olnud võimalik tuvastada, millises väärtuses on eelarvekuludest vara soetatud ja muid kulusid tehtud, kuna investeeringuteks eraldatud rahaga oli tasutud ka majanduskulude eest. Kagu Teedevalitsuse selgituse kohaselt oli selle põhjuseks eelarve taastamise vajadus, kuna varem oli majanduskuludest tehtud investeeringuid. Pearaamatupidaja esitatud tabeli kohaselt oli majandamiskulusid investeeringute eelarvest tasutud 45 miljoni krooni suuruses summas, kuid Riigikontrollile ei esitatud arvestust selle kohta, kui palju oli eelnevalt investeeringute eest tasutud majandamiskuludest. Seetõttu puudub Riigikontrollil kindlus, et Kagu Teedevalitsus on talle eraldatud investeeringuid kasutanud sihipäraselt.

13. Saare Teedevalitsuse eelarve täitmise aruandes on näidatud investeeringuid 513 000 krooni tegelikest väiksematena. Vea põhjustas asjaolu, et algselt majandamiskuludest tehtud tööjõukulud kapitaliseeriti teede soetusmaksumusse. Eelarves neid kulutusi majandamiskuludest investeeringuteks ümber ei tõstetud.

14. Teehooldeks ja -ehituseks eraldatud rahast on tasutud teedehitusega mitteseonduvaid kulusid Saarte Teedevalitsuses ca 439 000 krooni eest. Teede hoolduskuludeks eraldatud rahast (majandamiskuludest) on tasutud teede investeeringuid Pärnu Teedevalitsuses kokku 7 622 217 krooni ja Põhja Regionaalses Maanteeametis kokku 6 882 282 krooni suuruses summas.

15. Eksimusi eelarve kasutamises esineb ka muudes valitsemisala asutustes, näiteks:

- Veeteede Ametis on investeeringuteks ettenähtud eelarvet kasutatud majandamiskulude eest tasumiseks kokku summas 18 436 839 krooni ulatuses (sanitaarremont, projekteerimistööd, väikevahendid jms).

¹ Valitsusasutustele ja valitsusasutuste hallatavatele riigiasutustele 2008. aastaks määratud tegevuskulude jaotus, materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamise ja renoveerimise kulude ning põhivara soetamise ja renoveerimise kuludeks ettenähtud sihtotstarbeliste eraldiste objektiline liigendus ning ministeeriumide ja nende valitsemisala riigiasutuste 2008. aasta tegevuskavad.

- Majandamiskuludeks eraldatud rahast on Veeteede Ametis põhivara eest tasutud 6 373 766 krooni (tuletorni renoveerimine, laeva ümberehitus jms).

16. Riigikontrolli soovitus majandus- ja kommunikatsiooni-ministrile: Tagada, et asutuse eelarve kava koostamise ajal hinnataks kavandataivate kulude iseloomu õigesti. Kui eelarveaasta jooksul ilmneb, et otstarbekas on teha kulutusi esialgu kavandatust erinevalt, taotleda eelarve muutmist.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri vastus: Nõustume, et on lubamatu, et kulusid ei tehta eelarves ettenähtud otstarbe kohaselt.

Samas märgime, et enamik väljamakseid, mis ei ole kooskõlas eelarves nimetatud otstarbega, on seotud eelarve muutmise protsessi jäikusega. Kui asutusel tekib põhjendatud vajadus tõsta tehtud või planeeritavaid kulusid investeringutest tegevuskuludesse või vastupidi, on vaja muuta ka eelarveseadust, mis on Riigikogu pädevuses ja mida tehakse reeglina vaid kord aastas. Kui see oleks lahendatav VV tasemel nagu välisabi projektide ja tegevuskulude jaotuse ning investeringute objektiliste muudatuste puhul, siis tõenäoliselt kaoks need probleemid, mida ka Rahandusministeerium oma uues kavandatavas finantskontseptsioonis on ette näinud (tuua detailsus VV pädevusse või ministri ning asutuse juhi pädevusse ja poliitika ning eesmärgid ja meetmed ainult Riigikogu tasemele).

Varade soetamisel on järgitud riigihangete seadust

17. Riigikontroll auditeeris varade soetusi ja sealhulgas riigihangete seaduse järgimist ministeeriumis, Tehnilise Järelevalve Ametis, Riigi Infosüsteemide Arenduskeskuses, Maanteeametis, Põhja Regionaalses Maanteeametis, Pärnu Teedevalitsuses, Kagu Teedevalitsuses, Saarte Teedevalitsuses ja Tartu Teedevalitsuses. Auditeeritud soetuste puhul on üldiselt järgitud riigihangete seaduse põhimõtteid.

Ministeeriumi tulude planeerimises on puudusi

18. Hoolimata varasemates auditites tehtud asjakohasest tähelepanekust ei kajastanud Maanteeamet ja tema allasutused 2008. aasta eelarves endiselt kõiki majandustegevusest planeeritud tulusid ning nendest katta kavandatud kulusid. Omatulusid kavandati Maanteeameti haldusalas 2008. aastal teenida kokku 27,7 miljonit krooni, aga tegelikult teeniti kokku 93,36 miljonit krooni. Kuna omatulusid teeniti 65,66 miljonit krooni kavandatust rohkem ning kulutati 46,47 miljoni krooni võrra eelarves planeeritust rohkem, leiab Riigikontroll, et asutused on eelarveid oluliselt alplaneerinud. Maanteeamet ega ministeerium ei ole loonud mehhanismi tulude laekumise jooksvaks jälgimiseks ega eelarve jooksvaks korrigeerimiseks.

19. Vabariigi Valitsuse kinnitatud „Teehoiukava aastateks 2006–2009“ alusel on riigimaanteede rahastamiseks 2009. aastal planeeritud 3,6 miljardit krooni. Seoses eelarvekärbetega on riigimaanteede rahastamiseks 2009. aastal eraldatud 3,01 miljardit krooni. Kuigi eeltoodud teehoiukava on aegunud ega järgi 2007., 2008. ja 2009. aasta riigieelarvega tegelikult teehoiuks kavandatud raha mahtu ega jaotust, ei

ole valitsus uut teeohiukava kehtestanud. Eelnevalt tulenevalt jääb avalikkusele ebaõige pilt riigimaanteedele eraldatavast rahast.

20. Riigikontrolli soovitus majandus- ja kommunikatsiooni-ministrile: Tagada, et asutused planeeriks eelarves omatulud ja nendest tehtavad kulud õigesti, lähtudes eeldatavast laekumisest ja kavandatud kulutustest.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri vastus: Nõustume, et asutused peavad planeerima eelarves omatulud ja nendest tehtavad kulud õigesti, lähtudes eeldatavast laekumisest ja kavandatud kulutustest. Kavatsame edaspidi tõhustada kontrolli planeerimisprotsessis.

Varade säilimine on tagatud

21. Riigikontroll osales valikuliselt ministeeriumi korraldatud inventuurides, samuti tutvus inventuure reguleerivate kordadega ja 2008. aasta lõpus korraldatud inventuuride dokumentatsiooniga. Selle põhjal leiab Riigikontroll, et varade inventeerimine on korraldatud ministeeriumis viisil, mis tagab nende säilimise.

Riigikontrolli varasemate aastate soovituste täitmine

22. Veeteede Ameti bilansis on endiselt arvel 20 ametile mittevajalikku kinnisvaraobjekti jääkmaksumusega 2,4 miljonit krooni. Ametil puudub otsene tegevuskava (koos tähtaegade ja rahastamisallikatega) selle vara kasutamiseks või realiseerimiseks. Sellele probleemile on Riigikontroll tähelepanu juhtinud ka oma varasemas auditis, kuid vaatamata toonasele soodsale seisule kinnisvaraturul jäid hooned müümata ja on praeguseni Veeteede Ameti omandis.

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu
Finantsauditi osakonna peakontrolör

Riigikontrolli soovitused ning majandus- ja kommunikatsiooniministri vastused

Riigikontroll andis auditi põhjal Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile mitmeid soovitusi. Minister Juhan Parts saatis 14. augustil 2009 oma vastuse Riigikontrolli soovitustele.

Üldised kommentaarid auditiaruande kohta

Nõustume Teie märkuste ja ettepanekutega, mille eesmärk on parandada raamatupidamise korraldust ja eelarvestamist.

Riigikontrolli soovitused	Majandus- ja kommunikatsiooniministri vastused
<p>Raamatupidamise korraldus</p> <p>6. Kehtestada teehoiutööde kulude jaotuspõhimõtted, sh kulumudel tööjõu- ja majandamiskulude jaotamiseks hooldetööde ja teeinvesteeringute vahel. (p-d 3–5)</p>	<p>Nõustume, et MKM pearaamatupidaja ei ole pööranud piisavalt tähelepanu Maanteeameti ja tema allüksuste raamatupidamise korraldusele. Oleme olnud seni seisukohal, et Maanteeamet ise on kohustatud oma sisemist töökorraldust juhtima, sealhulgas ka vajadusel kehtestama teehoiutööde kulude jaotuspõhimõtted, sh kulumudel tööjõu- ja majandamiskulude jaotamiseks hooldetööde ja investeeringute vahel.</p> <p>2008–2009. a kujundati ümber terve Maanteeameti organisatsioon. Oleme seadnud uuele juhile ülesande korraldada 2010. aasta jooksul ümber kogu organisatsiooni finantsjuhtimine, sealhulgas võtta kasutusele ühtne raamatupidamisprogramm ja tsentraliseerida seejärel kogu arvestussüsteem.</p>
<p>Riigieelarve seadusest kinnipidamine</p> <p>16. Tagada, et asutuse eelarve kava koostamise ajal hinnatakse kavandatavate kulude iseloomu õigesti. Kui eelarveaasta jooksul ilmneb, et otstarbekas on teha kulutusi esialgu kavandatust erinevalt, taotleda eelarve muutmist. (p-d 10–15)</p>	<p>Nõustume, et on lubamatu, et kulusid ei tehta eelarves ettenähtud otstarbe kohaselt.</p> <p>Samas märgime, et enamus väljamakseid, mis ei ole kooskõlas eelarves nimetatud otstarbega, on seotud eelarve muutmise protsessi jäikusega. Kui asutusel tekib põhjendatud vajadus tõsta tehtud või planeeritavad kulud investeeringutest tegevuskuludesse või vastupidi, on vaja muuta ka eelarveseadust, mis on Riigikogu pädevuses ja mida tehakse reeglina vaid kord aastas. Kui see oleks lahendatav VV tasemel nagu välisabi projektide ja tegevuskulude jaotuse ning investeeringute objektiliste muudatuste puhul, siis tõenäoliselt kaoks need probleemid, mida ka Rahandusministeerium oma uues kavandatavas finantskontseptsioonis on ette näinud (tuua detailsus VV pädevusse või ministri ning asutuse juhi pädevusse ja poliitikad ning eesmärgid ja meetmed ainult Riigikogu tasemele).</p>
<p>Tulude planeerimine</p> <p>20. Tagada, et asutused planeeriksid eelarves omatulud ja nendest tehtavad kulud õigesti, lähtudes eeldatavast laekumisest ja kavandatud kulutustest. (p-d 18–19)</p>	<p>Nõustume, et asutused peavad planeerima eelarves omatulud ja nendest tehtavad kulud õigesti, lähtudes eeldatavast laekumisest ja kavandatud kulutustest. Kavatsime edaspidi tõhustada kontrolli planeerimisprotsessis.</p>

Ülevaade ministeeriumist

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevusvaldkonnaks on luua tingimused Eesti majanduse konkurentsivõime kasvuks ning tasakaalustatud ja jätkusuutlikuks arenguks riigi majanduspoliitika väljatöötamise, elluviimise ja tulemuste hindamise kaudu.

Ministeeriumi valitsemisalasse kuuluvad järgmised asutused: Konkurentsiamet, Patendiraamatukogu, Lennuamet, Maanteeamet koos oma allasutustega, Patendiamet, Tarbijakaitseamet, Veeteede Amet, Tehnilise Järelevalve Amet, Eesti Riiklik Autoregistrikeskus ja Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus.

Ministeeriumil on osalus 22 äriühingus, neist 5 (AS Pärnumaa Teed, AS Tartumaa Teed, AS Virumaa Teed, AS Võrumaa Teed, AS Saaremaa Teed) moodustati 2008. aasta teedevalitsuste reorganiseerimise tulemusena. Lisaks teostas ministeerium asutajaõigusi 5 sihtasutuses.

Ministeeriumi finantsseisundi ja majandustegevuse tulemuste kajastamise eest vastutavad aruandeperioodil minister Juhan Parts ja kantsler Marika Priske, kes oma allkirjaga on kinnitanud 2008. aasta majandusaasta aruande õigsust. Igapäevast ministeeriumi ja tema valitsemisala raamatupidamise korraldamist koordineeris ministeeriumi eelarveosakonna raamatupidamistalituse juhataja Helma Bucht.

Tabel 1. Ministeeriumi valitsemisala olulisemad näitajad

	2005	2006	2007	2008
Asutuste arv ministeeriumi valitsemisalas	20	20	20	17
Keskmine töötajate arv	1977	1994	2047	1806
Eelarvemaht (mln kr)	4295	5624	6326	7854
Varade maht (mln kr)	38 692	42 780	45 616	48 971

Allikas: Rahandusministeeriumi saldoandmike süsteem

Auditi iseloomustus

Auditi eesmärk

Riigikontrollil on riigieelarve seaduse järgi kohustus anda hinnang riigi majandusaasta koondaruande õigsusele ja tehingute seaduslikkusele. Selle kohustuse täitmiseks korraldab Riigikontroll auditeid riigiraamatupidamiskohustuslaste raamatupidamise õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kontrollimiseks. Selle auditi eesmärgiks oli hinnata, kas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruanne, sh eelarve täitmise aruanne, on õige ning 2008. aasta jooksul tehtud tehingud seaduslikud.

Hinnangu andmise kriteeriumid

Hinnangu andmisel tugines Riigikontroll järgmistele kriteeriumitele:

- varad ja kohustused eksisteerivad 31.12.2008. aasta seisuga;
- varad ja kohustused kuuluvad 31.12.2008. aasta seisuga ministeeriumile;
- tehingud või sündmused toimusid 2008. aastal;
- kõik varad, kohustused, tehingud ja sündmused on kajastatud ning näitajad avalikustatud;
- varad ja kohustused on kajastatud õiges bilansilises väärtuses;

- tehingud või sündmused on kajastatud õiges summas ja tulud või kulud on kantud õigesse perioodi;
- näitajad on avalikustatud, klassifitseeritud ja kirjeldatud kooskõlas raamatupidamise hea tavaga;
- tegevusaruandes toodud numbriline info, mis tuleneb raamatupidamise aastaaruandest, on kajastatud õigetes summades;
- olulisemad tehingud on kooskõlas riigieelarve seadusega, 2008. aasta riigieelarve seadusega ja 2008. aasta lisaeelarve seadusega.

Auditi ulatus ja käsitlusviis

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2008. aasta majandusaasta aruande õigsusele hinnangu andmise käigus hindas Riigikontroll raamatupidamise aastaaruande vastavust raamatupidamise heale tavale, raamatupidamise seadusele ning rahandusministri asjakohastele määrustele.

Hinnangu andmisel tehingute seaduslikkusele hindas Riigikontroll, kas kontrollitud tehingud on sooritatud, lähtudes riigieelarve seadusest, 2008. aasta riigieelarve ja 2008. aasta lisaeelarve seadusest. Lisaks kontrollis Riigikontroll olulisemate tehingute puhul riigihangete seaduse ja riigivaraseaduse nõuetest kinnipidamist.

Auditi käigus kasutas Riigikontroll ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi siseaudiitorite tööd. Vajaduse korral tehti täiendavaid kontrole siseaudiitorite kontrollitud tehinguklassides.

Kontrollitoimingute tulemusel jõudis Riigikontroll järeldusele, et ministeeriumi raamatupidamise aastaaruandele hinnangu andmisel saab tugineda siseaudiitorite tööle ning siseauditi eest vastutava ametniku hinnangule Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusaasta aruande ja tehingute seaduslikkuse kohta.

Ministeeriumi siseauditi eest vastutav ametnik andis ministeeriumi valitsemisala majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta märkusteta arvamuse. Riigikontrolli auditiaruandes on esitatud olulisemad tähelepanekud, mida tegi siseaudiitor oma auditi tulemusena.

Ministeeriumi valitsemisalasse kuuluvate äriühingute ja sihtasutuste majandusaasta aruandeid on auditeerinud vannutatud audiitorid. Hinnangu andmisel ministeeriumi koondaruandele tugines Riigikontroll vannutatud audiitorite tööle.

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI (Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon) auditistandarditega. Need standardid nõuavad, et audit kavandatakse ja sooritatakse viisil, mis võimaldab piisava kindlustundega otsustada, et finantsaruanded ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi.

Auditi käigus kontrollisid audiitorid valikuliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajad. Audit hõlmas ka aruannete koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute analüüsi.

Riigikontroll leiab, et audit annab piisava aluse arvamuse avaldamiseks asutuse raamatupidamise aastaaruande ja majandustehingute seaduslikkuse kohta.

Auditi lõpetamise aeg:

Audititoimingud lõpetati juunis 2009.

Auditi meeskond:

Auditis osalesid finantsauditi osakonna auditijuht Inga Häkkinen, vanemaudiitor Jaana Tael, audiitorid Marlen Pärman ja Liisa Lepist.

Kontaktandmed

Auditi kohta saab lisainfot Riigikontrolli kommunikatsiooniteenistusest
tel +372 640 0704 või +372 640 0777, e-post riigikontroll@riigikontroll.ee

Auditiaruande elektrooniline koopia (pdf) on saadaval koduleheküljel www.riigikontroll.ee.

Auditiaruande number Riigikontrolli asjaajamissüsteemis on FAO-2-1.4/09/61.

Riigikontrolli postiaadress on:

Narva mnt 11a
15013 TALLINN
Tel +372 640 0700
Faks +372 661 6012
riigikontroll@riigikontroll.ee

Riigikontrolli varasemad auditid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis

- 7.7.2008 – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tegevus Ühtekuuluvusfondi projektide juhtimisel
- 26.6.2008 – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2007. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse audit riigi majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks
- 17.7.2007 – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2006. aasta raamatupidamise aastaaruande ja tehingute seaduslikkuse kontrollimine riigi majandusaasta koondaruandele hinnangu andmiseks
- 10.7.2006 – Veeteede Ameti raamatupidamise korraldus ja tehingute seaduslikkus 2005. aastal
- 31.5.2006 – Riigikontrolli arvamus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2005. aasta majandusaasta aruande ja tehingute seaduslikkuse kohta
- 26.4.2006 – Maanteeameti, Põhja Regionaalse Maanteeameti ja Viru Teedevalitsuse raamatupidamise korraldus ning tehingute seaduslikkus
- 23.8.2005 – Riigikontrolli arvamus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi 2004. aasta majandusaasta aruande ja tehingute seaduslikkuse kohta

Kõik aruanded on kättesaadavad Riigikontrolli koduleheküljelt www.riigikontroll.ee